

Z A P I S N I K
sa 62. sjednice Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore,
održane 13. juna 2016. godine

Sjednica je počela u 10 sati.

Sjednici je predsjedavala Nada Drobnjak, predsjednica Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ice Odbora: mr Branka Tanasijević, Žana Filipović, Nikola Gegaj i prof.dr Jelisava Kalezić .

Saglasno članu 56 Poslovnika Skupštine, odsustvo sa sjednice najavila je Ljerka Dragičević.

Saglasno članu 65 stav 2 Poslovnika Skupštine, odsutnu članicu Odbora zamijenio je poslanik Šefkija Murić.

Sjednici su prisustvovali/e: Marijana Laković Drašković, generalna direktorica Direktorata za pravosuđe, Ibrahim Smailović, sudija Osnovnog suda, Barbara Rotovnik, savjetnica za vladavinu prava i evropske integracije u Delegaciji EU u Crnoj Gori i Aleksandra Perović, savjetnica za politička pitanja u Delegaciji EU u Crnoj Gori.

Rad sjednice pratile su predstavnice medija.

Za sjednicu je, jednoglasno, utvrđen sljedeći

D N E V N I R E D:

1. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Porodičnog zakona, i
2. Tekuća pitanja.

Prije prelaska na rad po utvrđenom dnevnom redu, Odbor je usvojio zapisnik sa 61. sjednice Odbora.

Prva tačka– Predlog zakona o izmjenama i dopunama Porodičnog zakona

Predsjednica Odbora Nada Drobnjak saopštila je da, saglasno članu 137 st. 2 i 4 Poslovnika Skupštine, Odbor, kao zainteresovano radno tijelo, razmatra Predlog zakona u dijelu svoje nadležnosti i svoje mišljenje dostavlja Odboru za zdravstvo, rad i socijalno staranje, kao matičnom odboru.

Uvodno obrazloženje o razlozima za donošenje i rješenjima sadržanim u Predlogu zakona dala je predstavnica predlagača Marijana Laković Drašković. Uz osvrt na dosadašnju primjenu Zakona ukazala je na određena zakonska rješenja koja nijesu u dovoljnoj mjeri usklađena sa međunarodnim standardima koji tretiraju oblast porodičnih odnosa, kao i sa savremenim konceptom prava djeteta. Saopštila je da pojedini rukovodni principi, kao što je princip najboljeg interesa djeteta, nijesu na adekvatan način konkretizovani ni operacionalizovani, tako da je u praksi njihova primjena otežana. Postojeća rješenja takođe nijesu u potpunoj mjeri usklađena sa standardima pravičnog suđenja utvrđenim Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i praksom Evropskog suda za ljudska prava, s obzirom da pravo na pristup pravdi i pravično suđenje pripada i djeci, u svim njegovim komponentama. Razlog zbog kojeg se pristupilo izmjenama i dopunama Porodičnog zakona, jeste i njegovo usklađivanje sa Direktivom Savjeta 2003/EZ o pravu na spajanje porodice, u dijelu propisivanja trajanja vanbračne zajednice. Normativne intervencije koje se predlažu u domenu prava djeteta uglavnom se baziraju na Zaključnim opservacijama Komiteta za prava djeteta datim 2010.godine, nakon podnošenja Izvještaja Crne Gore o implementaciji Konvencije o pravima djeteta, koje idu u pravcu adekvatne implementacije Konvencije u domaćem zakonodavstvu.

Ovim zakonom je, u skladu sa Konvencijom o pravima djeteta, prvi put definisano dijete kao svako lice do navršanih 18 godina. Takođe, uvedena je antidiskriminaciona klauzula o zabrani svih oblika neposredne i posredne diskriminacije djeteta po bilo kom stvarnom ili pretpostavljenom ličnom

svojevremenu djeteta, njegovih roditelja, staratelja, članova porodice i djetetu bliskih lica. Kao značajna novina uvodi se zabrana tjelesnog kažnjavanja djece. Definirano je da dijete ne smije biti podvrgnuto tjelesnom kažnjavanju ili bilo kom drugom okrutnom, nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, jer se istima povređuje fizički i moralni integritet djeteta. Zabrana se odnosi na roditelje, staratelje, ali i sva druga lica koja se o djetetu staraju ili dolaze u kontakt sa djetetom. Takođe, djetetu starijem od 15 godina i sposobnom za rasuđivanje data je mogućnost da odluči sa kojim roditeljem će da živi kao i način održavanja ličnih odnosa sa djetetom. Precizirana je definicija vanbračne zajednice. Određeno je da je vanbračna zajednica zajednica života muškarca i žene koja traje najmanje tri godine odnosno kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete ili ako je nastavljeno sklapanjem braka, te da je ista izjednačena sa bračnom zajednicom u pogledu prava na međusobno izdržavanje i drugih imovinskopravnih odnosa. Uveden je institut za podršku. Dužnost ovog lica je da se brine i brižljivo stara o ličnosti i interesima djeteta i na adekvatan način prenosi sudu mišljenje djeteta. Prateći Konvenciju SE o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulsku konvenciju), predloženo je da se postupak posredovanja isključi u slučajevima kada postoje okolnosti koje ukazuju na postojanje bilo kojeg oblika nasilja u porodici.

U raspravi su učestvovala predsjednica i članice Odbora: Nada Drobnjak, prof.dr Jelisava Kalezić, mr Branka Tanasijević i predstavnica predlagača zakona Marijana Laković Drašković.

Predsjednica Odbora Nada Drobnjak ocijenila je predložene izmjene i dopune kao značajno unapređenje Porodičnog zakona, istakavši da su prilikom kreiranja pojedinih rješenja ispoštovane preporuke iz Zaključnih stavova CEDAW, iz 2011. godine, kao i Konvencija SE o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija). Novina u ovom zakonu je i adekvatno regulisanje diobe zajedničke imovine supružnika, a takođe novina je da se postupak posredovanja isključi u slučajevima kada postoje okolnosti koje ukazuju na postojanje bilo kojeg oblika nasilja u porodici. Tokom diskusije predsjednica je konstatovala uvođenje klauzule rodno osjetljivog jezika u Porodičnom zakonu.

Prof.dr Jelisava Kalezić komentarisala je član 5 Predloga zakona kojim se uvodi zabrana tjelesnog kažnjavanja djece. Mišljenja je da psihološko i mentalno kažnjavanje može da ima veće posljedice od fizičkog, teže se otkriva i ostavlja mnogo veće posljedice na ličnost, što pokazuje i psihološka praksa. Takođe, ukazala je na činjenicu da su djeca od najranije dobi izložena medijskim sadržajima koji obiluju scenama nasilja, a koji su im dostupni, pa su roditelji ponekad u situaciji da strogim mjerama brane djecu od te vrste uticaja.

Mr Branka Tanasijević pozitivno je ocijenila uvođenje novih standarda ponašanja u porodici, bez nasilja, po kome će dijete prvo u svojoj porodici biti vaspitavano tako da nauči da je nasilje nedopustivo i da ne treba da ga primjenjuju ni roditelji prema svojoj djeci. Zabranom fizičkog kažnjavanja promoviše se novi koncept uzajamnih odnosa u porodici, koncept međusobnog poštovanja i uvažavanja. Kako je naglasila, pozitivnim stavom prema ovom zakonskom predlogu i njegovim usklađivanjem sa Konvencijom o pravima djeteta i Konvencijom SE o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija), Odbor iskazuje uvjerenje da će nova zakonska rješenja doprinijeti eliminaciji porodičnog nasilja. Zakon treba da djeluje u najboljem interesu djece pogođene fizičkim kažnjavanjem, posebno kada su počinioci roditelji ili drugi bliski članovi porodice.

Nakon rasprave, Odbor je jednoglasno odlučio da podrži Predlog ovog zakona i predloži Odboru za zdravstvo rad i socijalno staranje, kao matičnom odboru, da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o izmjenama i dopunama Porodičnog zakona.

Druga tačka–Tekuća pitanja

Predsjednica je informisala Odbor o sljedećem:

- 9. juna predsjednica i članica Odbora Nada Drobnjak i dr Branka Tanasijević, kao i poslanice Marija Maja Čatović, Draganja Vuksanović, Azra Jasavić, Mubera Kurpejović i Nada Drobnjak, sastale su se sa predsjednicom Republike Malte Marijom Loius Coleiro;

- 5. maja predsjednica Odbora Nada Drobnjak i mr Branka Tanasijević, kao predsjednica Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport, prisustvovala su skupu organizovanom povodom obilježavanja Evropskog dana samostalnog življenja pod sloganom "Samostalni život osoba s invaliditetom – zaista živjeti". Skup je organizovan u cilju doprinosa poštovanju ljudskog dostojanstva i prava osoba s invaliditetom, u okviru projekta "Sloboda izbora", koji realizuje Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore u saradnji sa Centrom za multimedijalnu produkciju – CEZAM, uz finansijsku podršku Ambasade SAD-a u Podgorici i posredstvom Programa malih grantova Demokratske komisije;

- 26-28. aprila u Tirani, predstavnik/ca Odbora Nada Drobnjak i Nikola Gegaj učestvovali su u radu Godišnje regionalne konferencije parlamentarki, održane u organizaciji Parlamenta Albanije i Predstavništva OEBS-a u Albaniji, uz podršku UN Women. Rad Konferencije odvijao se u okviru četiri panela: "Jačanje uloge žena u politici, parlamentu i lokalnoj upravi", "Jačanje uloge žena u centralnoj vlasti", "Uloga žena u demokratizaciji društva" i "Jačanje uloge žena u ekonomiji". U radu Konferencije učestvovali su predstavnici/ce: Albanije, BiH, Hrvatske, Kosova, Makedonije, Srbije i Turske, kao i predstavnici/e Savjeta ministara, načelnici jedinica lokalne samouprave i civilnog društva, kao i predstavnici/e međunarodnih organizacija;

- da je Ministarstvo odbrane pripremlilo Nacrt akcionog plana za primjenu Rezolucije 1325 SB UN "Žene, mir, bezbjednost" u Crnoj Gori (2016-2017), i pozvala članove/ice Odbora da se uključe u javnu raspravu.

Takođe, informisala je Odbor da su predsjednici/ce zemalja u regionu, na sastanku lidera Brdo-Brioni procesa (održanom 28-29.maja 2016.u Sarajevu), na kojem je učestvovao predsjednik Crne Gore Filip Vujanović, obavezali se da će jačati rodnu ravnopravnost, posebno na liderskim pozicijama, i iskorijeniti nasilje nad ženama i nasilje u porodici u Jugoistočnoj Evropi, uvažavajući rad relevantnih nevladinih organizacija, a što je traženo „Podgoričkom deklaracijom protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici“.

U okviru ove tačke dnevnog reda Odbor je delegirao predsjednicu Odbora Nadu Drobnjak za članicu nacionalnog Savjeta za rodnu ravnopravnost.

Sjednica je završena u 11 sati.

SEKRETARKA ODBORA
Snežana Grupković,s.r.

PREDSJEDNICA ODBORA
Nada Drobnjak,s.r.